

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

w sprawie **M. G.** skazanego za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i in. po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 marca 2023 r. na posiedzeniu kwestii przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18 maja 2022 r., sygn. akt II AKa 307/21 zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 21 września 2021 r., sygn. akt IV K 386/20 na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił

odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 21 września 2021 r., sygn. akt IV K 386/20, M. G. został skazany za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 4 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 2 k.k. tymże wyrokiem orzeczono od oskarżonego nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego K. C. w kwocie 2000 zł. Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia w przedmiocie przepadku dowodu rzeczowego, zaliczenia oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie oraz w przedmiocie kosztów procesu (k. 364 – 365).

Wyrokiem z dnia 18 maja 2022 r., sygn. akt II AKa 307/21, Sąd Apelacyjny w Lublinie, po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego i prokuratora od tego orzeczenia, zmienił zaskarżony wyrok i ostatecznie uznał oskarżonego M. G. za winnego popełnienia czynu z art. 13 § 1 k.k. w związku z art. 148 § 1 k.k. w zbiegu z art. 157 § 2 k.k. w związku

z art. 11 § 2 k.k., za który wymierzył mu karę 9 lat pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy. Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia w przedmiocie zaliczenia oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okresu tymczasowego aresztowania oraz w przedmiocie kosztów procesu (k. 518 – 518 v.).

Postanowieniem z dnia 21 grudnia 2022 r., sygn. akt II KK 433/22, Sąd Najwyższy oddalił jako oczywiście bezzasadną kasację wywiedzioną przez obrońcę od ww. wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie (k. 45 akt II KK 433/22).

Pismem zatytułowanym „wniosek” (data wpływu do Sądu Najwyższego 24 stycznia 2023 r.) skazany M. G. zwrócił się o wyznaczenie obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i złożenia wniosku o wznowienie postępowania „po prawomocnym orzeczeniu Sądu w sprawie II KK 433/22”. W uzasadnieniu wniosku podał, że »zgodnie z art. 540 kodeksu postępowania karnego istnieją realne podstawy wznowienia postępowania ponieważ „prawdopodobnie” w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia oraz z uwagi, iż ujawniły się nowe fakty i dowody na to, iż nie popełnił czynu lub czyn nie podlegał karze oraz, że skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary. W piśmie z dnia 6 lutego 2023 r. skazany ponowił wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu „w celu zapoznania się z aktami sprawy i sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania po prawomocnym orzeczeniu sądu w sprawie sygn. akt II KK 433/22”, akcentując, że w tej sprawie zaistniały realne podstawy do wznowienia postępowania po prawomocnym orzeczeniu sądu (art. 540 k.p.k.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skuteczne zainicjowanie postępowania o wznowienie postępowania przez skazanego wymaga złożenia wniosku przez adwokata lub radcę prawnego (art. 545 § 2 k.p.k.). Skazany, którego nie stać na ustanowienie sobie obrońcy z wyboru dla dokonania takiej czynności może złożyć wniosek o przyznanie mu obrońcy z urzędu. Pamiętać jednak należy, że złożony przez skazanego wniosek o ustanowienie obrońcy z urzędu jest jednocześnie wnioskiem o wznowienie postępowania, albowiem tylko na takim etapie postępowania może być prowadzona procedura ewentualnego wyznaczenia obrońcy z urzędu (art. 84 § 3 k.p.k.). W dalszej kolejności wskazać trzeba, że instytucja wznowienia postępowania należy do kręgu nadzwyczajnych środków zaskarżenia, których procesowe uruchomienie może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie. Katalog okoliczności otwierających drogę do wystąpienia z inicjatywą wzruszenia

prawomocnego rozstrzygnięcia w drodze wznowienia postępowania, zawierają przepisy art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k. Prawodawca nałożył przy tym na sąd wznowieniowy obowiązek kontrolowania wniosku z perspektywy tego, czy odwołuje się do wskazanych wyżej podstaw wznowieniowych już na pierwszym etapie tej kontroli. Przepis art. 545 § 3 k.p.k. stanowi bowiem, że sąd orzekając jednoosobowo, odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w § 2 art. 545 k.p.k. (czyli prokuratora, adwokata, radcy prawnego albo radcy Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej), bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Na postanowienie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do tego samego sądu orzekającego w składzie trzech sędziów. Pod pojęciem „oczywistej bezzasadności wniosku” należy rozumieć (poza sytuacją wymienioną wprost w powołanym przepisie, a związaną ze swoistym stanem „*rei iudicatae*”) takie przypadki, w których w rzeczonym wniosku, jako przyczynę wznowienia postępowania wskazano okoliczność niemieszczącą się w ustawowych podstawach wznowienia postępowania, albo też w ogóle nie podano żadnych podstaw wznowienia. Oczywiście bezzasadny jest również wniosek, w którym co prawda formalnie odwołano się do wskazanej w kodeksie postępowania karnego podstawy wznowieniowej, ale nie wyeksponowano konkretnych okoliczności przemawiających za wznowieniem postępowania. Ostatnio wymieniony przypadek zaktualizował się właśnie w przedmiotowej sprawie. Skazany ograniczył się bowiem do przywołania wybranych ustawowych podstaw wznowienia postępowania nie podając żadnych konkretnych okoliczności pozwalających na stwierdzenie, że określona podstawa rzeczywiście w tej sprawie wystąpiła. Nie zwrócił nawet uwagi na to, że wskazane przez niego podstawy częściowo wzajemnie się wykluczają, w tym sensie, że nie jest możliwe, by w sprawach, w których skazano oskarżonego za jeden czyn, wystąpiły one jednocześnie. Mając na uwadze treść pism skazanego oraz fakt, że „nie jest możliwe wznowienie postępowania co do postanowienia o oddaleniu kasacji, gdyż nie jest to orzeczenie kończące postępowanie; w takim bowiem układzie procesowym nie dochodzi do naruszenia prawomocności orzeczenia, które zostało kasacją zaskarżone” (D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2023, komentarz do art. 540, teza 4), Sąd Najwyższy potraktował pisma skazanego jako wnioski o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18 maja 2022 r., sygn. akt II AKa 307/21.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy uznał, że osobisty wniosek skazanego o wznowienie postępowania jest bezzasadny w stopniu oczywistym, co uzasadnia odmowę jego przyjęcia, bez podjęcia czynności zmierzających do usunięcia braków formalnych tego wniosku (art. 545 § 3 k.p.k.).